

Un model de policia per a l'estat

M. Sellarés *

Si avui hi ha una evidència en la transformació democràtica de les institucions de l'estat és la de les dues grans assignatures pendents, el Ministeri de l'Interior i el Ministeri de Justícia. El centralisme, el jacobinisme i la immobilitat són absolutament clars en l'aparell de Justícia i continuen en l'aparell d'Interior. Tot i els esforços realitzats durant l'última etapa del govern socialista pel ministre Belloch i la seva col·laboradora Margarita Robles, perdura l'etern problema de la lluita antiterrorista, utilitzat per justificar el que és injustificable, amb la continuïtat de les clavegueres de l'estat i els seus fons reservats.

L'aparell polític institucional de la sanitat, l'ensenyament o les obres públiques s'ha anat adaptant, amb penes i treballs, a la transformació de l'estat central al nou estat de les autonomies. Però la immobilitat de Justícia i d'Interior –repetim-ho una vegada més– demana noves i agorades propostes.

Quan es va constituir l'estat de les autonomies la salut de la democràcia era precària i se sentia un constant soroll de sabres. Tot plegat ens va portar a un irracional "café per a tothom", que si va evitar tensions també va generar unes expectatives que després han portat conflictes i greuges.

Avui no hi ha possibilitat involucionista dels poders fàctics, i cal que el model policíac i les reformes institucionals de l'estat es facin des del realisme i des del reconeixement de la pluralitat nacional, cultural i lingüística.

En aquest marc les nacionalitats històriques, i més concretament aquelles que tenien uns drets històrics: Catalunya i Euskadi, cal que assoleixin, com ja s'ha aconseguit a Euskadi i es troba en procés a Catalunya, el seu propi model de policia i la seva pròpia policia.

Quant a la resta de l'estat, tot i que sempre caldrà escoltar i respectar la voluntat dels ciutadans de cada comunitat, el model policíac que m'atreveixo a suggerir, i que crec que està en el pensament i en l'acció de molts sectors polítics i professionals de l'estat és el següent:

1.- Catalunya i Euskadi tindran els seus propis cossos de seguretat: Mossos i Ertzaina. Els presidents de Catalunya i d'Euskadi tindran el comandament i la coordinació dels cossos i forces de seguretat de l'estat que operin en el seu territori.

2.- A la resta de les comunitats autònomes, a més de la coordinació de la policia local i de la seva formació en acadèmies especialitzades, se'ls transferiran unitats de Policia Nacional perquè facin funcions de policia autonòmica en tasques de seguretat ciutadana, en estreta col·laboració amb les policies locals.

3.- En l'àmbit estatal hi hauria només un sol cos: la guàrdia civil que caldria que reduís progressivament els efectius i les funcions de policia civil atesa la seva vinculació militar i la seva responsabilitat en la defensa operativa del territori en el marc de l'OTAN.

També aprofitant les unitats operatives més importants d'informació, la lluita contra la droga, la delinqüència internacional i les unitats d'operacions especials constituïrien un nucli molt reduït d'un màxim de tres o quatre mil efectius de la Policia Nacional que operarien com una espècie d'FBI nord-americà, donant suport a les competències supracomunitàries a tot el territori de l'estat, en col·laboració amb la policia de Catalunya i d'Euskadi en una potent Europol futura.

No voldria acabar aquesta proposta sense suggerir acords de seguretat per als Països Catalans, tot i creure que el grau de desenvolupament de cada un dels seus territoris és diferent.

En el cas de les Illes, penso en la potenciació i coordinació de les policies locals i d'unitats especials del que podríem dir-ne policia turística, que haurien de tenir en compte els milions de ciutadans europeus i de fora d'Europa.

Pel que fa al País Valencià, tot i que evidentment serien les seves institucions i els ciutadans qui haurien de decidir quin model policíac volen, les afinitats culturals i les complementarietats econòmiques hi fan necessària la col·laboració tant amb la policia de Catalunya com amb la de les Illes.

Els estats i el centralisme es resistiran; van perdent els seus símbols: la moneda, les fronteres..., i aviat ja no podrem utilitzar els models policíacs actuals, que hauran de cooperar, en un demà no tan llunyà, amb una policia civil, democràtica i respectuosa envers els ciutadans com crec que ha de ser la veritable policia europea.

* *Director del Centre d'Estudis Estratègics de Catalunya (CEEC)*